

**СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ПРИНЦИПІВ ВІДКРИТОЇ НАУКИ
В НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
ІМЕНІ АДМІРАЛА МАКАРОВА**

Стратегія розвитку принципів відкритої науки в Національному університеті кораблебудування імені адмірала Макарова розглянуто на Вченій раді університету від «28» грудня 2023 р., протокол №14 та затверджено наказом ректора №299 від 29 грудня 2023 р.

Стратегія розвитку принципів відкритої науки в національному університеті кораблебудування імені адмірала Макарова

Стратегію розроблено у відповідності з розпорядженням Кабінету Міністрів України від 8 жовтня 2022 р. № 892 “Про затвердження національного плану щодо відкритої науки”.

1. Вступ та визначення цілей

Вступ

Державна політика відкритої науки в Україні спрямована на забезпечення утвердження принципів відкритості до наукових та освітніх даних, надання максимально можливого доступу вченим, освітянам, інноваторам, промисловцям, іншим заінтересованим сторонам до дослідницьких інфраструктур, публікацій та даних, створення умови для забезпечення рівних можливостей та рівного доступу жінок та чоловіків в науці.

Відкрита наука – це глобальний рух, спрямований на підвищення доступності наукових результатів, сприяння інноваціям та зміцнення співпраці між науковими установами, дослідниками та громадськістю. Вона передбачає відкритий доступ до наукових даних, публікацій, дослідницьких процесів та інструментів, що дозволяє пришвидшити наукові відкриття, сприяти міждисциплінарним дослідженням та розширити вплив наукових знань.

Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова прагне впроваджувати принципи відкритої науки для посилення своїх наукових позицій на національному та міжнародному рівнях, сприяння розвитку інновацій у сфері кораблебудування та інженерії, а також інтеграції до глобальної наукової спільноти.

Місія

Основною місією цієї стратегії є впровадження принципів відкритої науки у всі аспекти науково-дослідної діяльності університету для підвищення її ефективності, прозорості та впливу на суспільство.

Цілі

1. Підвищення доступності наукових результатів, забезпечення відкритого доступу до наукових публікацій, даних та результатів досліджень, створених у стінах університету, через використання репозитаріїв та відкритих ліцензій.

2. Інтернаціоналізація наукових досліджень, сприяння міжнародному співробітництву, обміну знаннями та кращими практиками через участь в міжнародних ініціативах з відкритої науки.

3. Інновації та міждисциплінарні дослідження, підтримання інноваційних проектів та міждисциплінарних досліджень через відкритий обмін даними та знаннями між дослідниками різних галузей.

4. Розвиток наукової культури, створення культури прозорості, співпраці та відповідальності у наукових дослідженнях, підвищуючи обізнаність науковців, викладачів та студентів щодо важливості відкритої науки.

5. Інтеграція сучасних цифрових технологій, використання новітніх цифрових інструментів для збору, зберігання та поширення наукових даних і результатів, включаючи платформи для управління відкритими даними та аналітики.

2. Створення інфраструктури

Для успішного впровадження принципів відкритої науки в Національному університеті кораблебудування імені адмірала Макарова необхідно використовувати:

1. Цифрові репозитарії

Підтримка та розвиток університетського репозитарію: онлайн-платформи для зберігання та публікації наукових статей, дисертацій, дослідницьких даних та іншої наукової інформації, яка надає відкритий доступ до матеріалів. Репозитарій повинен відповідати міжнародним стандартам.

Підключення до міжнародних репозитаріїв: сприяння інтеграції досліджень університету з міжнародними базами даних для розширення доступу до наукових робіт на глобальному рівні.

2. Платформа для управління науковими даними

Необхідно розробити та підтримувати платформи для збору, зберігання та управління науковими даними, щоб дослідники могли легко керувати, ділитися та забезпечувати доступність своїх даних.

3. Технічна інфраструктура для відкритого доступу

Розробка програмного забезпечення для підтримки відкритих наукових процесів. Створення або інтеграція з існуючими інструментами для спільної роботи над дослідженнями, обміну даними, управління проєктами та обчислювальних ресурсів. Інтеграція з національними та міжнародними дослідницькими інфраструктурами: співпраця з іншими університетами та дослідницькими установами для підключення до загальнонаціональних або міжнародних платформ.

4. Політики збереження та обміну даними

Запровадження університетських політик щодо обов'язкового відкритого публікування результатів досліджень, а також наукових даних. Забезпечення відповідності етичним нормам та регламентам щодо конфіденційності.

5. Навчання та підтримка дослідників

Проведення регулярних навчальних сесій для науковців та викладачів з управління відкритими даними, використання цифрових інструментів для відкритої науки та дотримання стандартів публікацій у відкритому доступі. Створення технічної підтримки для допомоги дослідникам у використанні цифрових платформ, а також забезпечення безперебійного функціонування інфраструктури.

6. Інтеграція з хмарними обчислювальними платформами

Забезпечення доступу до хмарних обчислювальних ресурсів для зберігання великих обсягів даних і проведення складних обчислень.

3. Підтримка відкритих практик

1. Використання політик, які зобов'язують дослідників університету публікувати наукові статті, результати досліджень та огляди у виданнях з відкритим доступом або архівувати їх у відкритих репозитаріях. Розгляд

механізмів фінансування або компенсації для науковців, які публікують роботи у відкритих журналах або на платформах з відкритим доступом (наприклад, покриття плати за публікацію).

2. Заохочення до публікації рецензій та коментарів у відкритому доступі, щоб підвищити прозорість процесу наукового рецензування. Участь у відкритих рецензійних ініціативах.

3. Відкритий доступ до наукових даних. Дані повинні зберігатися у відкритих репозитаріях та бути доступними для інших дослідників для перевірки результатів або використання в нових дослідженнях. Запровадження використання стандартних відкритих ліцензій для забезпечення правомірного використання даних іншими дослідниками з відповідними посиланнями на джерело.

4. Відкритий доступ до дослідницьких інструментів і методологій. Заохочення науковців до публікації детальних дослідницьких протоколів, методологій, програмного коду та інструментів, що використовувалися в процесі дослідження, щоб інші дослідники могли повторювати та розширювати отримані результати. Використання та підтримка відкритого програмного забезпечення для аналізу даних, моделювання та інших наукових потреб.

5. Підтримка відкритих ліцензій. Впровадження політики використання відкритих ліцензій для публікацій, даних, програмного забезпечення та інших результатів досліджень.

4. Розвиток співпраці та мережевих зв'язків

Співпраця та розширення мережевих зв'язків є ключовими для інтеграції університету у глобальну наукову спільноту, а також для підтримки інновацій та підвищення впливу наукових досліджень.

1. Університет має розширювати свою співпрацю з міжнародними науковими організаціями, дослідницькими центрами, університетами та іншими зацікавленими сторонами для обміну знаннями, ресурсами та інноваціями. Стимулювати участь університету у міжнародних науково-дослідних проектах та консорціумах, таких як Horizon Europe або інших

ініціативах Європейської Комісії, що сприяють розвитку відкритої науки та інновацій.

2. Відкриті наукові платформи та мережі. Необхідно стимулювати науковців використовувати відкриті наукові платформи для обміну науковими даними та результатами досліджень. Співпраця з національними науково-дослідними установами та участь у національних ініціативах з розвитку відкритої науки та спільного використання дослідницьких ресурсів.

3. Організація спільних наукових заходів. Університет повинен бути активним організатором та учасником наукових конференцій і симпозіумів, які сприяють обміну досвідом, ідеями та результатами досліджень з міжнародною спільнотою. Стимулювати проведення міждисциплінарних конференцій та форумів, де дослідники з різних галузей можуть спільно вирішувати складні наукові та технологічні виклики.

4. Залучення до глобальних наукових ініціатив. Заохочувати науковців брати участь у міжнародних ініціативах для обміну дослідженнями та залучення до світової наукової спільноти. Створювати програми спільних досліджень з міжнародними партнерами для вирішення глобальних проблем, таких як зміна клімату, енергетика, сталий розвиток.

5. Розширення мережевих зв'язків серед молодих науковців. Розробка програм для обміну дослідниками та студентами з іншими університетами та дослідницькими центрами на національному та міжнародному рівнях для розвитку спільних проектів, отримання нових навичок і досвіду.

5. Комунікаційна стратегія.

Комунікаційна стратегія є невід'ємною частиною ефективного впровадження концепції відкритої науки, розвитку співпраці та мережевих зв'язків. Вона забезпечує інформування наукової спільноти, студентів, партнерів та широкої громадськості про досягнення, ініціативи та можливості університету.

1. Цілі комунікаційної стратегії

Підвищення обізнаності про відкриту науку: Інформування наукової

спільноти університету та зовнішніх партнерів про важливість і можливості відкритої науки, підтримки відкритих даних і досліджень.

Використання комунікацій для налагодження нових партнерств із національними та міжнародними науковими установами, промисловістю та урядовими організаціями. Підвищення публічного іміджу університету: Покращення іміджу університету як лідера у галузі відкритої науки та інновацій, що сприяє залученню інвестицій, грантів та нових студентів.

2. Цільова аудиторія:

Наукова спільнота.

Промислові партнери.

Громадськість та ЗМІ.

Органи влади та міжнародні організації.

3. Основні канали комунікації:

Офіційний вебсайт університету.

Соціальні мережі.

Електронна розсилка та бюлетені.

ЗМІ та публікації.

4. Оцінка ефективності комунікацій. Моніторинг активності у соціальних мережах. Аналіз відвідуваності сайту та електронних розсилок: Відстеження кількості переглядів сторінок на офіційному сайті університету та ефективності електронних розсилок. Аналіз кількості нових партнерств та спільних проєктів, що були ініційовані в результаті комунікаційних зусиль.

5. Коригування стратегії

Регулярне отримання зворотного зв'язку від партнерів, науковців та громадськості для коригування комунікаційних каналів та змісту. Щорічний аналіз результатів комунікаційної стратегії та внесення змін для підвищення її ефективності.